

Minden magyar ember házának, minden hatósági intézmény termékének  
legszebb disze, legszebb ékessége



Ő Felsége a király és királyné

## IV. Károly király és Zita királyné

művészi kivitelű, mélynyomású arczképe.

A koronázás magasztos tényének megörökítésére a király és királyné legmagasabb engedelmével *Strelisky cs. és kir. udvari fényképész* készítette a felvételt, mely Ő Felsége a király és királyné legkegyesebb tetszését megnyerte, s a terjesztéshez legfelsőbb helyen hozzájárultak.

A mélynyomású kép ára  
Keret nélkül . . . 10 Korona.

A Kép nagysága 40×50 cm.,  
a Karton pedig 58×70 cm. nagy

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál,  
Budapest, VI., Andrásy-út 21. és minden hazai könyvkereskedésben.



13. SZ. 1917. (64. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ  
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, ÁPRILIS 1.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármege-utca 11.  
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám  
ára 40 fillér.

Előfizetési  
feltételek:

Egészévre — — 20 korona. A • Világkrónika-val  
Félévre — — 10 korona. negyedévenként 1 koronával  
Negyedévre — — 5 korona. több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-  
határozott viteldij is csatolandó.



HONVÉDEINK 1300 MÉTER MAGASSÁGBAN. — Jely Gyula, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

# AZ AMAZONKIRÁLYNŐ.

REGÉNY. — IRTA PEKÁR GYULA.

(Folytatás.)

A hercegnő simulva hajlik reá:  
— No látod, hogy igazam van, — hát nem jó így? En leszek a királynő s te így fogsz élni mellettem boldogan, gondtalanul. Csak szeretned kell... itt pihensz jó gyereként a lábaimnál s én csókolak, czírogatlak, úgy-e jó?

Halk szó:

— Édesen... örjítően jó...

Korkyne négykézláb mászik elő az oszlop mögül. Ördög az örömfény varangyarczán: «hat a kenőcs» — súgja, — «még pár perc s a viasz egészen puha lesz! Rajta, most meg ne állj, el ne hallgass, csókolod s töltsd szóval tovább. Majd én segítek».

És csakugyan a dajka súg neki. Ariadne gyűgyőge fesseg:

— Oh, Nyugatnak nyugtalan férfigyermek te, hát nem jó így Kelet asszonyuralma alatt? Semmi árnyán, ennyi az egész: csak nektek van jobb dolgotok, — balga te, hisz az uralkodással én veszem magamra a nagyobb terhet, de hát ez az uralkodás a nő igaz isteni hivatása, a nő e földön a Fő, az Első, a nő a Szülő, a Szerető, a Vezető, az egyetemes Gondviselő s a férfi csak ott és addig igazán boldog, a hol és a míg felette s róla a nő gondoskodik. A férfi magában durva, türelmetlen, ha szabadjára hagyják, féltelen, kegyetlen... Így kötözve, boldog: az vagy-e? Felelj...

Korkyne is lesi a hűnytszemű, sápadt arcot. Semmi válasz. A dajka bólint: «tovább, szólj, beszélj akármirre».

— Lásd, — folytatja a hercegnő altatóan — ily boldog az asszonyuralomnak hódoló egész Kelet. Nézz a Száz Sziget vízi bérczein túl terülő kisebbik Ázsiára, boldogító, hatalmas királynőket látsz mindenfelé. Ott a kincses Lydiában Omphale nének s má-ik nének Laodamia a szirtes Lykiában, Hypsipyle uralkodik Lemnos szigetén s Pudukhipa királynő a hatalmas és nagy Kheta országban, — nőuralom van Phrygiában, Patmoson, a vitéz Kariában s végül a kiknek külön országuk van ugyan, a Thermodon partján Themiskyrában, de ezenkívül védően uralkodnak mind e többi asszonyországok felett, ott vannak a legdicsebb amazonok, a maguk két királynőjével... Így volt és így lesz ez majd most nálunk honi Krétánkban is. És hiába tápázkodtok ti ellenünk, Nyugatnak nyugtalan férfigyermekei...

Ariadne habozva állt meg, de a dajka unszolására csak annál hangosabban és határozottabban folytatja:

— Hiába támadtok, Nap Fiai; a legerősebb köztetek Herakles, már is megadta magát, hahaha... legyőzve nőruhában fon Omphale lábainál Ephesusban. Tudod-e, hallottad-e?

Semmi válasz. Korkyne már egészen előbűvik, néz, figyel: «rajta, most!... a viasz egészen puha már... Csak egy kiesit még abból a kenőcsből, itt a tégely. Csend egy percze. A dajka jobbjával a tégelyt nyújtja, baljával s habzó néma szájjal pedig ördögös czeremóniába fog. Ariadne kétkedve vár egy pillanatra, — aztán a tégely után nyúl, de már is gyorsan mormolja az akaratnémitő minivei holdfóhászt. A végén egyszerre parancsolóra válik a hangja, — az előírásához képest szinte durván szól rá a lenyitgőzött szerelmestre:

— Nap Fia, és most szót fogadsz: Nishrokh körmével foglak, Nergal karmával tartalak, Ninip sarkával tiporlak.

— Tovább, tovább! — sziszeg a dajka.

— Vagy rabom, urad az akaratom, én neked parancsolom.

— Meg ne állj, folytatd!

— Rab Theseus, tagadd meg a Napot, Apollódat s hódolj a Holdnak, nekem, az asszonyuralomnak, — léssz ezentúl a Hold Fiává, a Hold leányainak a hí oltalmává. És most felkelsz, hallod-e?

— Tovább, — súgja Korkyne — több erővel!

— Most állsz mindjárt a hadaim élére s mégyssz

nekem, királynőnek, trónt szerezni Kréta szigetére. Rajta hát!

Csend ismét. A dajka óvatosan hajlik föléje s nézi. Nem érti: Theseus még mindig nem mozdul. Csak ép a hűnyt szeme pillája remeg. Nagylassan nyilni kezd a szája. Nyakán, halántékán az erek dagadnak, vállán és karján az izmok görsbe szöknek. Korkyne int, sürgeti, a hercegnő hát még egyszer rászól:

— No kelsz-e már, mégyssz-e?

— Megyek!...

Mint a hogy kráter torkából robban ki a vulkáni harag, hirtelen dördül e szó, — a fekvő szeme egyszerre felszakad, ökle ronggyá tépi a kezét kötöző palástelymet: Theseus talpra ugrik. A nap felbukik mögötte a szem keleti tengerhatárán s körös-körül kévésen pompáztatja sugaraival alakját. A dajka iszonyodva szédül az oszlop mögé: «Jaj, Dibarra... el-késtünk!» Poseidon fia kiegyenesedik:

— Megyek! De nem Krétába, hanem Athénbe.

És...

Egy fogással térdre rántja maga elé a sikoltó Ariadnét:

— És te velem jössz, követsz!

A hercegnő tátott szájjal mered rá, sajog a kényes karja, hirtelen dühvel kiált:

— Soha! nem vagyok a rabszolga.

— Nem is, hanem a hitvesem...

— Eressz... Én a Hold Leánya vagyok, engem a férjem kövessen!

— Elég. Kelj fel. Értsd meg, ez hellén törvényünk: nem én, a férj, tégedet Krétába, te követed az uradat Attikába.

— Nincs uram! mondom, fáj, eressz, barát!... Hát ez a hála?

— A hála az, hogy megbecsüllek: a hogy ígértem, magammal viszlek s magam mellé athéni trónomra teszlek.

— Nem kell a kegy! — felel gőgösen a hercegnő, — te férfi, te barát, én mellettem? hahaha... másutt a te helyed, — velem jössz s majd én krétai trónom lábához ültetlek!

Theseus mosolyog. Minos leánya ott vergődik a lábainál... Megszánja:

— Bolond leány, haragod mulattat...

— Ne merj sajnálni! Oh, hát ezért mentet-telek meg, ezért követtetek? Megesaltál, Astarte!

Az athéni felemeli őt:

— Lásd, ezt akarom: térj meg hazug isteneidről. Én felemellek s te velem jössz, léssz a Hold Leányából a Nap Leányává.

— Soha!

— Eh, majd én jámbor feleséggé szelidítelek.

— Nem, nem megyek Athénbe eselédnek.

— E vadság!... Kezembe harapsz?!

— Te törőd esontomat, durva paraszt —

— Ariadne!...

Lihegve, idegenül néznek egymásra. Az athéni szeme egyszerre a hercegnő rejtőzködő balkezére téved. Hatalmas tenyérrel kap oda:

— Mi az ott? Mit dugsz előlem? Ide vele!

Rövid tusa. Poseidon fia döbbenve nézi: «tégely? babona? boszorkányság?» Nézi és szíve pörölyöző dobogásán érzi: valami villámgyorsan történik most ott, — valami elemi erővel billen át, sziklaomlásoként roskad rommá a bensejében. Vállon ragadja s úgy mered a hercegnőre, — lehetséges ez? ime fogja, tartja őt s mégis úgy érzi, Ariadne rohamosan tűnik, távolodik, szélvészzerűen sodortatik el tőle, ki szerelmük kertjéből, el, visszatartatatlannal a gyűlölet sötét messzeségébe. Ott van már... túl minden gáton, végen: békülésem és visszaterhetésem, messze van, oly csudás messze, hogy Theseus — bár ott előtte áll — nem is látja többé a Minos leányát. Ki ez itt előtte? Hirtelen undorral taszítja el:

— Eredj, vége, nem kellesz többé. Nem viszlek. Nem ismerlek!

Ariadne az oszlophoz tántorodik. Kaczag:

— No csakhogy eleresztesz...

A tégely csörömpölve zúzódik szét a márványlépcsőn.

— Oh én kába, hát ez az egész boldog mámor csak kenőcsként hazugság, ocsmány csalás, mesterkedő káprázat volt?

Ariadne már is észbekap:

— Nem... ne mondd ezt!

Theseus végig méri, majd gyorsan az ajkához kap:

— Még tagadod? hisz már is érzem a kenőcs émeletítő utóízét az ajkamon... és most hogy letöröm, új szemekkel látlak: utállak.

A hercegnő az ajkába harap. Poseidon fia folytatja:

— Boszorkány! Hát nem szív, nem szerelem, nem Aphrodite szent és édes játéka volt mindez. Sikoly:

— Az volt, szerettelek!

— Hallgass: a kígyóhajú Hekate undok mesterkedése volt, tervszerű bódítatásom, hogy engedelmes szolgálóddá, eszlközöddé legyek s én, a Nap Fia, neked, a sötét Hekate méregkeverő asszonynének trónt szerezsek. Merész egy merény, méltó honodhoz, a Hazugság Szigetéhez, hol minden romlás, esalás és paráznság... És én téged akartalak Tiszta-Szűz Athénénk Athénjébe vinni!

Ariadne háborodottan takarja el a szeméit. Halkan szól:

— Vigy el... Szeretlek!

— Késő. A tört kard nem lesz egygyé...

Hallottam mindent. Ti úgy-e azt hittétek, puha már a viasz?

— Korkyne, — jajdul a hercegnő — lásd, mit tettél?!

— Ah, s te másik, te bujkáló boszorkány, futsz, menekülsz? sohse félj, nem üldözlek, nem taposlak el, dehog is, inkább köszönöm neked, hogy a szememet kinyitottad.

Minos leánya esdve rogik térdre:

— Theseus, hallgass meg.

— De akkor minket is! — morajlik ekkor hátulról, a bérezok felől.

Theseus megfordul. A szentély előtti nyílt téren ép félkörbe gyűlik üdvözlésre jövő népe.

— Myrto, Phorbas... Üdv, csakhogy itt vagytok! Ébredek a boszorkányság mámorából, — titek vagyok ismét, Athéné és isteneinké.

Tenger morajaként zúg fel az öröm szava. Poseidon fia a nap felé fordul s karjait tárva mintegy magához öleli a hús vizekből kelő izzó tányért:

— Fény, Erő, Egészség, Tisztaság, Nap te, delosi Apollónk, ki sugárnyílaiddal a Világosság ellenségeit sebed s az Éjet elkergeted, ki meggyújtod a szálló szellem fátylóját a megtörőd a földhöz ragadt anyag hatalmát, — férfi Phoebus te, köszönet, hogy az Éj rabságából felébresztettél s a Hold asszonyi halójából ki-ragadtál...

— Átok, átok! — dörmögi a dajka az oszlop mögött. — A hellének felve közelednek a harmatos fűben s karjaikat tárva térdelnek Theseus köré. Ó az emelkedő tűzkorongra mered és folytatja:

— És köszönet, hogy még mielőtt Delo-ban áldoztunk volna neked, már is nyilvánítod az akaratodat. Igen, halljuk már parancsaidat, tudjuk a jövő feladatát, látjuk a tettek új útját...

A nap éltető diadallal gördül fel a sötétebb vízi kékből a világosabb kék légtengerbe. Vörös tüze lassan fehér izzóra hevül s e káprázat mindent ujjongva pihetget, — minden: a fák karja, lomb, levél, bokor és fűszál, — ember, állat és virág arca feléje fordul. A hegyek szirtesúcsai öregeken mosolyognak rá, fenn a tűnő felhők duzzadt képpel fiatalosan nevetnek, még a lenn kaczagó hullámok habfogsora, tajtéktaraja is a nap felé vakít... A másik oldalon élettelenül halványul el a szemhatár csataterén a hold, — gyorsan tűnik, szint' oly szegénykezve enyészik, mint ébredéskor a sze-

relmes álom emléke. Az athéniek előbb a napra, aztán a holdra néznek, majd az oszlop mellé rogyott s Korkynétől támogatott Ariadnén áll meg a szemük. Nézik Minos legyőzött leányát, hosszan, illetődve, már nem többé dühvel, gyűlölettel, inkább mint valami szép, ellenséges csudát. Közben, főként a leányok, az egybefont karokkal álló, földre tekintő Theseusra pillantgatnak s azt gondolják: «nagy erő, — ez a nő Őt majd legyőzte!» A kör babonás iszonyattal kezd hátrább húzódni... Phorbas töri meg a csendet:

— Igen, tudjuk, látjuk már a tettek új útját. Harez lesz ez, világok harca, hosszú és könyörtelen, kelet a nyugattal, az asszony fog vinni a férfival: mi, a kevesen, a Nap Népei, fogunk mérkőzni a sokkal, a Hold-országokkal. És mi, a Nap Fiai, a lenézett parasztok, végre fel fogunk szabadulni e kényes Hold-Leányok megvetése és gyámokodó ősi zsarnoksága alól.

— Eh, elég a hunyáskodásból, — zúgnak a többi bajnokok — el innen, vezess, Theseus; a kikkel eddig ki se mertünk állni, vezess a férfirtól, szörnőyű amazonok ellen!

Theseus karja búcsúra emelkedik:

— Csak most ez egyszer fordulok a te isteneidhez: Ók áldjanak meg, Ariadne!

Phaedra rohan elő a szentély mögött fehérő házsoport felől. Theseus mellére borul s hol roskádó néjére pillant, hol vádolóan rázza a széles vállakat:

— Mi baj, mi történt, nővér? Elmégyssz, elhagysz, Theseus, minket? Felelj...

Csend. Nincs válasz. Ó a némán is nagyon beszédés athéni sorokra néz és elérti. Vállat von:

— Jaj, mért tetted, nővér? Hold Leánya, vagy Nap Leánya, hát nem mindegy az, ha az ember szeret?

Itt hirtelen Theseusra néz fel s elhallgat. Lopva egy gyors pillantás Ariadne felé, aztán halkan, igen halkan súgja:

— Igazán, elhagytod őt? Biztos?... Akkor legalább engem vigy magaddal...

Phorbas szól:

— El'innen, Theseus, menjünk, vezess! Phaedra esdve tapad hozzá, — sürgeti:

— Várj még kissé. És most már rám nézz... Mondd hát: elviszesz magaddal?

Ők ketten halkan beszélnek tovább. Ez alatt ádáz, vad feleselés indul körülöttük a szentély előtti téren. Most már Oenone is ott van; ketten állanak a dajkák az oszlopnál a lerokadt Ariadne felett s védően támogatják a Minos alélt leányát. Hápogva üvöltönek, — Korkyne kezdi, mindkét kezét a nagy Nishrokh-átokra fogva:

— Nebrothnak ezertüzes nyíla a szemetekbe, így ni!... Lilith szívja ki velőtöket és a legboldogabb csókperczben harapjon a kinnal vergődőtő Dibbarra a dobogó szívetekbe... oh ti hálátlan gazok, mosdatlan parasztok, ti otrombák, faragatlanok, kik nekünk még sűrű rabszolgának se kellenétek Krétán, — ti fagyru-szágú pástorpimaszok, hát ezért áldozta magát érettetek a nagy Minos király leánya? ezért mentett meg Molokhtól (bárcaik inkább a torkában égtetek volna!), ezért vetette romlásba egész Krétát, hogy ti ily gazul bánjatok, ily galádul éljétek vissza vele? Drágám te, tyrusi aranylilium, te balzsamnak élő rózsaszín üvegcséje, te húsú lágyult szoboralabástrom, kinek lábászárjai a gyönyörök templomának a karesú oszlopoi... oh jaj, ime itt vagy: tétét az aranyvirág, törött a balzsamüvegese, szennyes az oszlop, nem vagy leány többé, és te, a Baalok méltó párja, kivel a legszebb Merodakh isten csalhatta volna meg nejét (meg ne haragudjék ránk ezért!) Zir-Banitot, te im' áldozatul esel egy fattyú parasztkirályfinak, ki ezaféleként ide vet... piba! az a nagy Merodakh görgeése rád a legmagasabb sziklahegyet s fullaszson bele az átkok legmélyebb tengerébe, te hűtelen Theseus!

(Folytatása következik.)

Mikor meg megyünk e világból, Nekünk fáj jobban, hogy elhúnik, És sírni mégis mások sírnak!

### III. Barátság és szerelem.

Igaz barátság erős érzés, Uralkodik sok kebelben, De az már mégse lehet kérdés, Hogy erősebb a szerelem.

A barátság ha hűlni kezd, Szerelem abból nem lesz, De idővel, ha tüzet vesz, Barátság lesz a szerelem.

### IV. Nagyság.

Csak bámulok, hogy manapság Mennyi köztünk itt a nagyság! Ezer éve, hogy itt vagyunk S még sohasem volt ennyi nagyunk!

Pedig, ha jól észbe veszem, Nincsen mit bámulni ezen: Hisz' nagy lehet olyan körbe' Sok ember, hol sok a — törpe.

### V. Egy poétáról.

Irod a verset, egyre irod, A hogy csak futja a papírod, Sorokba csak úgy dől a frázis, Miket megírt már Brüsszel, Páris.

D'csőségedet napról-napra Sok forró reklám hangoztatja, S szaporán nő a híred szörnően, Mint a luczerna, bő esőben.

Tiéd a jelen már egészen, S nem búsulhatsz a jövőért sem: Nem árt nevednek a halál itt Soha, míg — élnek a barátid.

Jakab Ödön.

## SZILÁNKOK.

### I. Téli kritika.

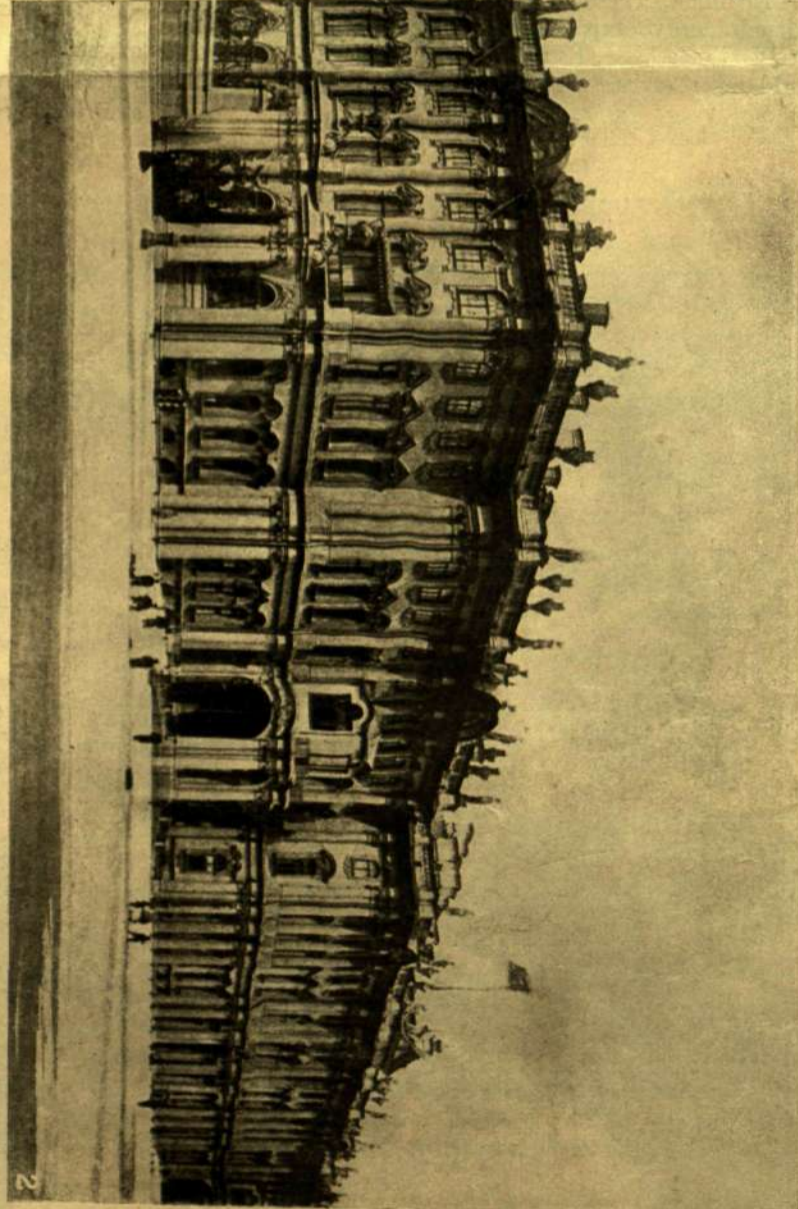
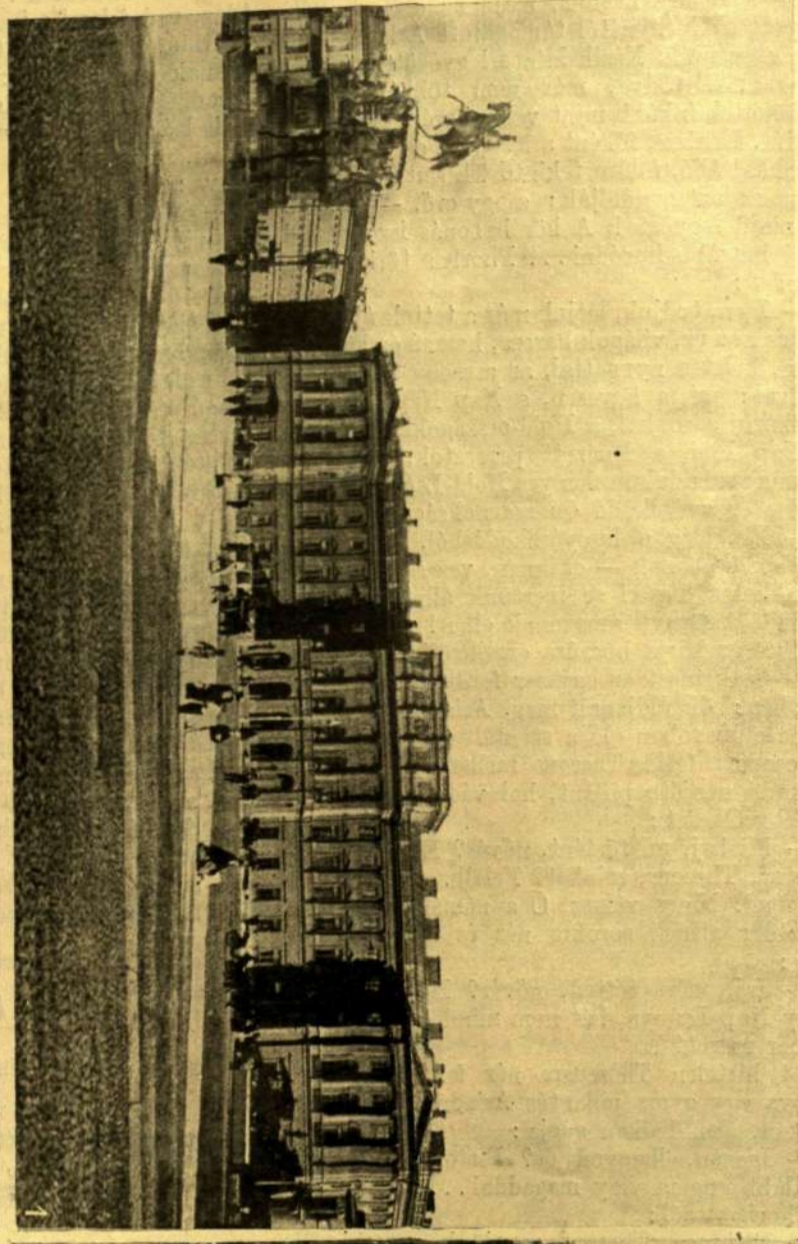
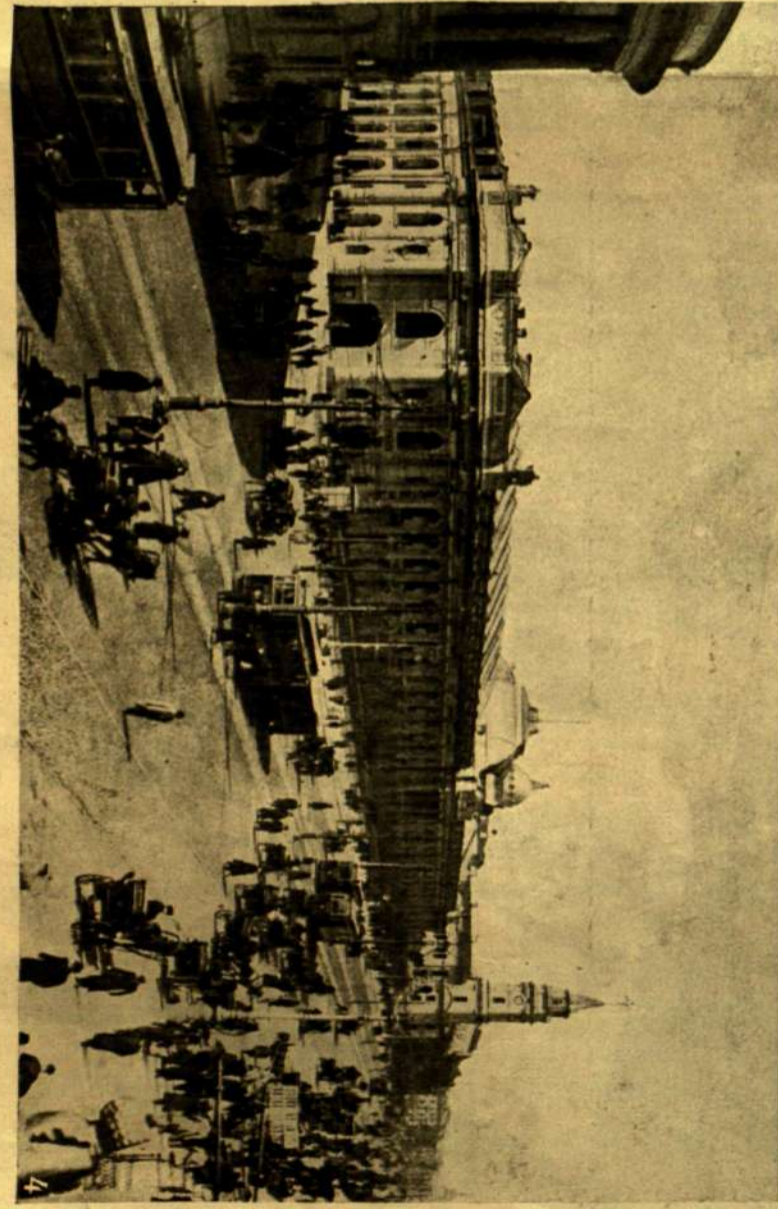
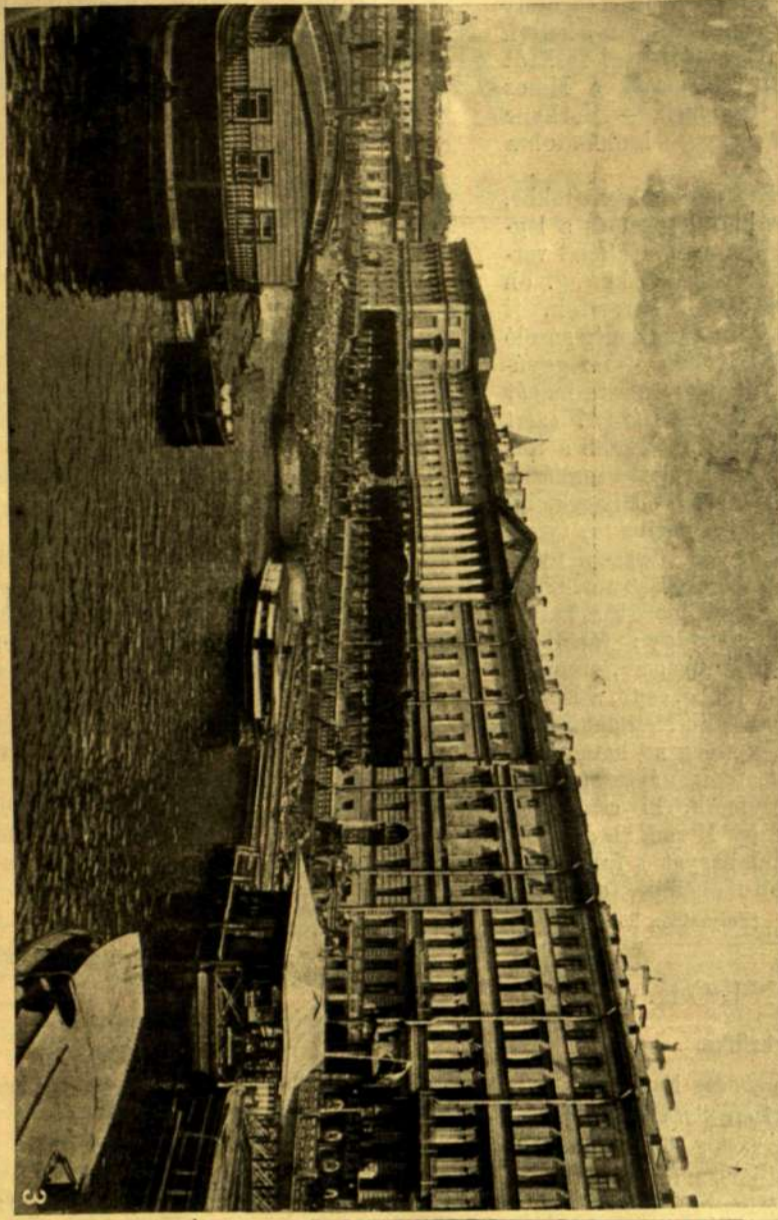
Nem sok eszed van, édes Nap uram, Hiába sétálsz ott fenn oly kevélyen: Ki látott még oly vastag dőreséget, Hogy nyáron fűtsél jobban és ne — télen.

### II. Furcsa világ.

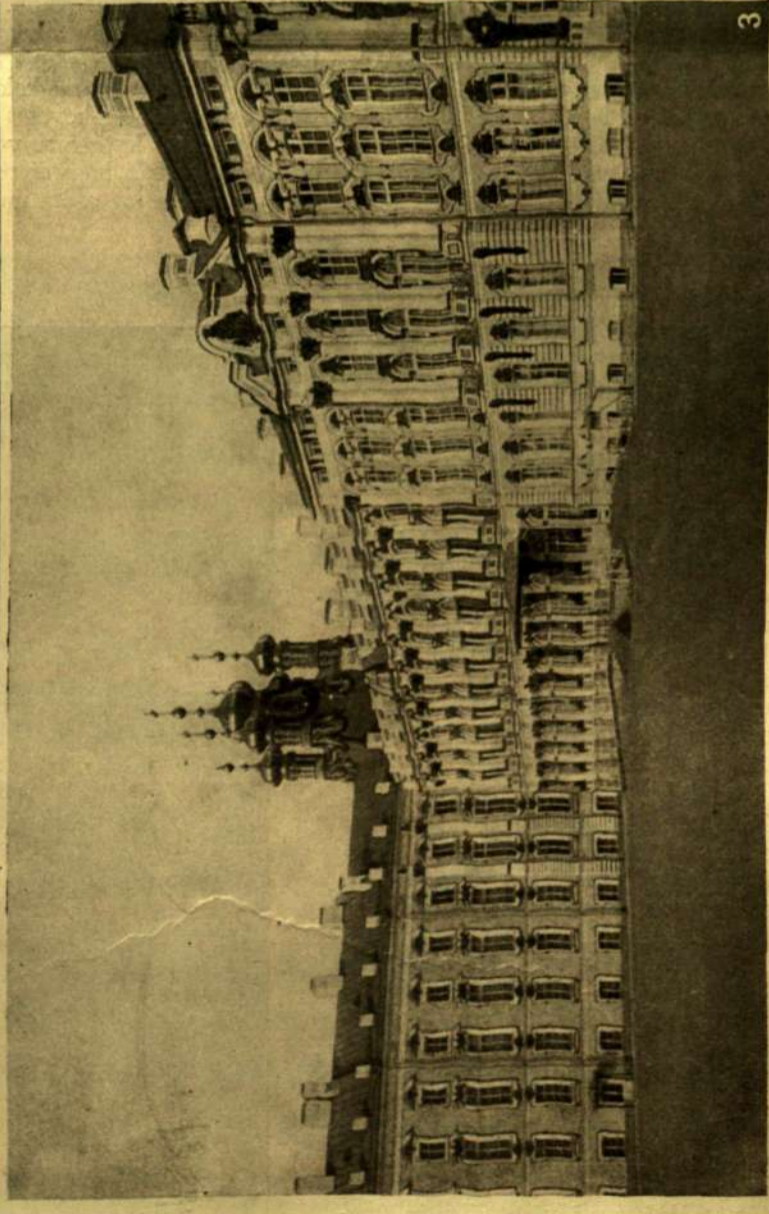
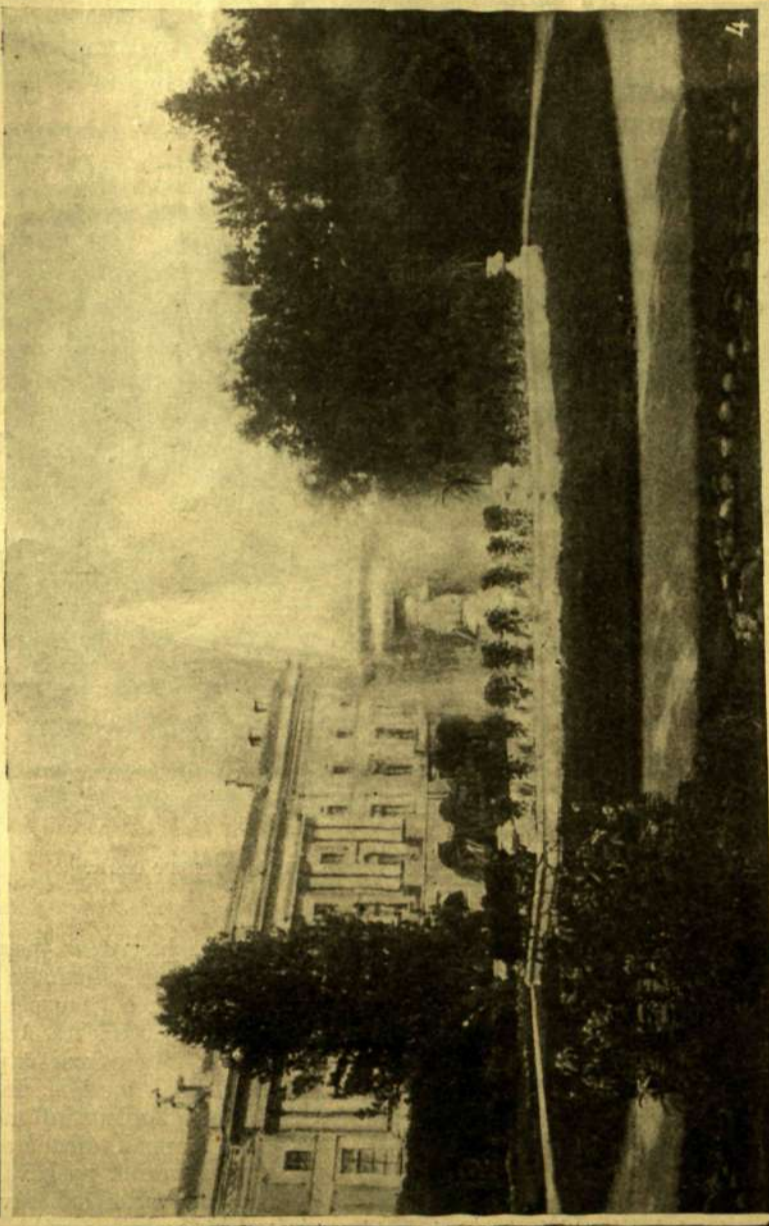
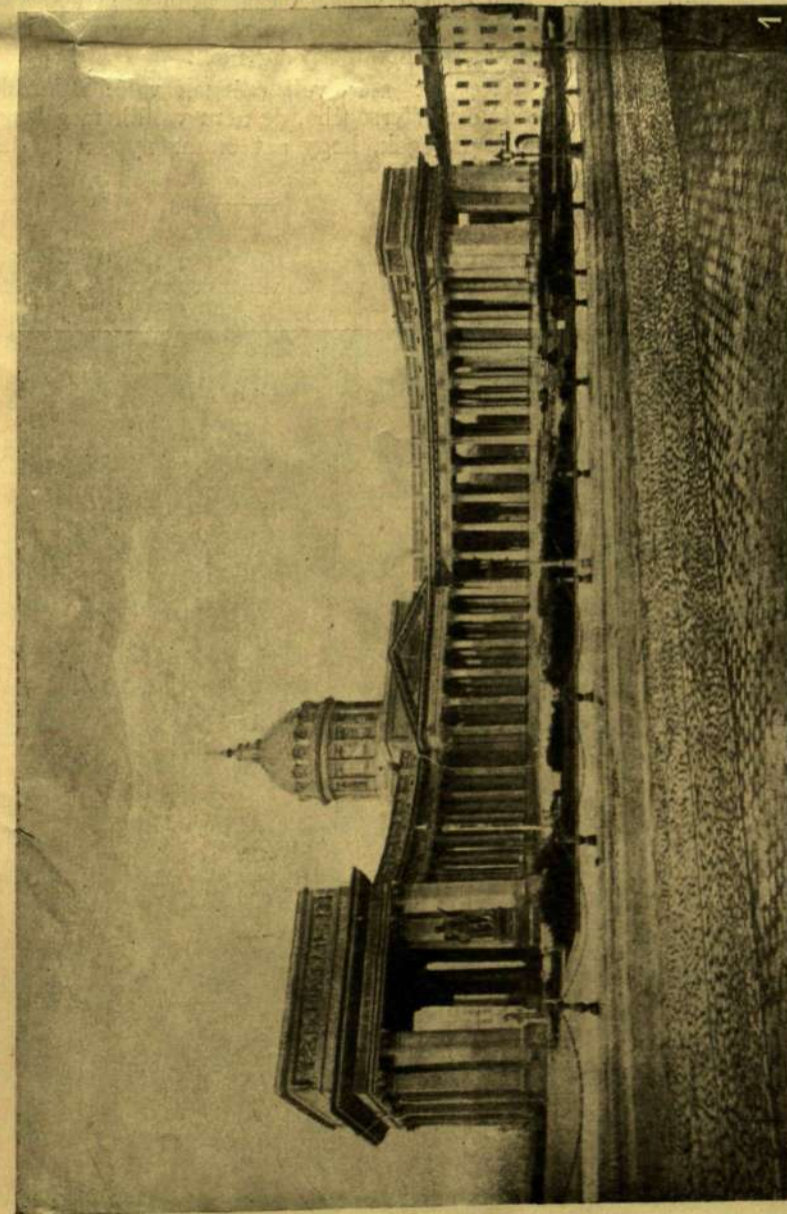
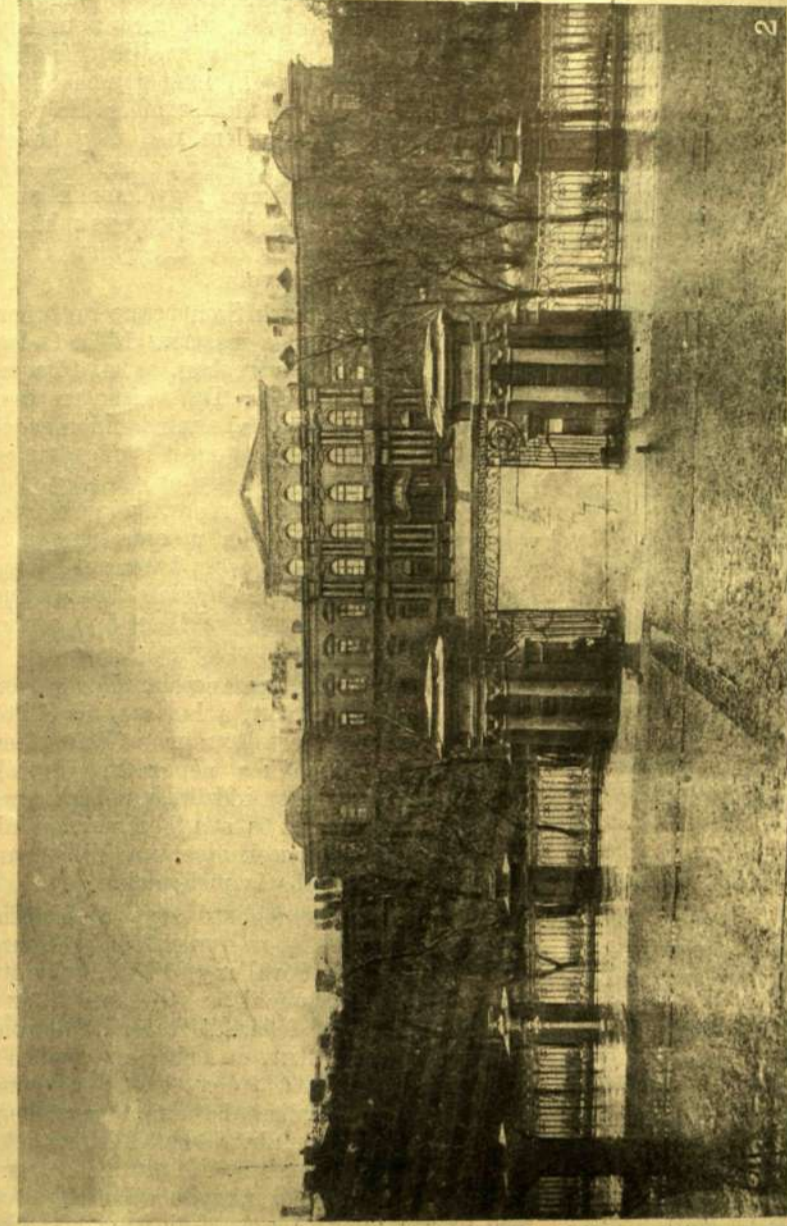
Mikor születünk e világra, Nem nekünk van a nagyobb kínunk, És sírni mégis csak mi sírnunk.



DORNA-VATRA A BAJOR-HEGYRŐL NÉZVE. — Jelfy Gyula, a harostárre kiküldött munkatársunk felvétele.



1. Az államtanács palotája. — 2. A téli palota. — 3. A Katalin-intézet a Fontanka mellett. — 4. Részlet a Nevski Prospektről.  
SZENTPÉTERVÁRI KÉPEK.



1. A kazani székesegyház. — 2. A Sadovnia-utca a testőrségi palotával. — 3. A csári palota Czarskoje-Szlo-ban. — 4. A csári palota parkja Czarskoje-Szlo-ban.

SZENTPÉTERVÁRI KÉPEK.



II. MIKLÓS, A TRÓNJÁRÓL LEMONDATOTT CZÁR.

### A CZÁR LEMONDÁSA.

Miksa császár, a mi I. Ferdinánd királyunknak a nagyatyja, az utolsó lovas, a hogy kortársai nevezték, sok megpróbáltatáson ment át fiatal éveiben. Viszálykodásban élt az atyjával, lojalis belga alattvalói (a kiket hozományul kapott a feleségével), besúgták a genti börtönbe s egyszer a tiroli hegyek között vadászat közben lezuhant, három napig feküdt a szakadékok fenekén, míg ráakadt a kísérete. De idősebb korára császár lett, gazdag és hatalmas. Ez időben szeretett beszélni a jelen állapotáról, sőt dicsőkedni vele. Egy ízben, mikor azzal hivalkodott, hogy mekkora az ő hatalma, az udvari bolond epésen így válaszolt: «Csak addig tart az a te nagy hatalmad, a míg mi többiek nem mondjuk valamennyien egyszerre azt, hogy: nem.»

Az autokratákkal úgy áll valahogy a dolog, a hogy ez a bolond mondotta. Azon alapszik a hatalmuk, hogy engedelmeskednek nekik. És addig tart, a míg fel nem mondják valamennyien egyszerre az engedelmisséget. De azon fordul épen a dolog, hogy ezt az engedelmisséget egyszerre kellene valamennyinek felmondani, a mi igen egyszerű dolognak látszik, valójában pedig a legnehezebbek egyike. Mert a míg csak kisebbik rész mondja ki a nemet, a nagyobbik pedig engedelmeskedik: rá lehet parancsolni a többségre, hogy zabolázza meg az engedelmeneket. Voltaképp csakis ezen a parancsoláson múlik. S a midőn maguk az alattvalók fosztották meg trónjától az uralkodójukat, mindig az történt, — XVI. Lajostól Miklós czárig — hogy ezek az autokraták parancsolni nem tudtak igazán. Tehát autokrata uralkodóknak nem voltak valók.

Hogy miképp folyt le Miklós czár detronizálásának a története, azt ma nem tudjuk még részletesen, mert hivatalosan nem közölték, a megjelent leírásokban pedig sok az ellenmondás. De egészen bizonyos az, hogy a czár teljesen elvesztette a lélekjelenlétét, mikor a pétervári események hírére közölték vele. Másiként nem eslekedhetett volna úgy, mint a hogy cselekedett, másiként nem alakulhattak volna az események úgy, mint a hogy alakultak. Abban az időpontban, a midőn a duma biztosa a czári főhadiszálláson megjelent, az történt csupán, hogy a szentpétervári tömeg és katonaság azt mondotta, hogy: nem. A czárnak csak parancsolnia kellett volna. Parancsolni, hogy azt a biztost tartóztassák le s a főváros ellen indítsanak kellő számú csapatot. De a czár nem tudott parancsolni, beszállt a vasuti kocsiba, a melyben a főhadiszálláson lakni szokott s vitette magát oda, a hová viszik.



MILJUKOV, A FORRADALMI OROSZ KORMÁNY KÜLÜGYMINISZTERE.

a csatába, mert úgy parancsolják. A közkatona engedelmeskedik a kapitányának, a kapitány az ezredesének és a tábornokának. Vagyis a katonai fegyelem megvan. Másiként nem folytathatják tovább a háborút, nem állhatnak a fronton az orosz seregek, nem fejtenének ki ellenállást a mi csapatainkkal szemben. Ha pedig megvan a katonai fegyelem ma, meg kellett annak lennie március 14-én is, a mikor a czár leköszönt. Mert a katonai fegyelemnek az a természete, hogy a meglévő viszonyok között azóta csak megromolhatott, de semmi esetre meg nem javulhatott volna.

A czárnak tehát csak Szentpétervárot nem engedelmeskedtek volna március 14-én és legfeljebb néhány nagy városban, a hol tömeges zendülésre került a sor. De a fronton csak parancsolnia kellett volna, s mindenki engedelmeskedik, mint a hogy ott most is engedelmeskednek a katonák. S a hogy az ellenség ellen mennek, ha úgy szól a parancs, épúgy mentek volna akárki ellen is, ha a czár egyszer elrendeli. A czár! a ki az orosz katona szemében nemcsak a legfőbb földi hatalom képviselője, hanem a ki az egyháznak is is kent feje, a minden oroszok vallásának világi pápája.

De a czár nem parancsolt. Pedig nem Czarszkoje-Szeloban volt, a hol a gárda állítólag a felkelőkhez pártolt, nem is Pétervárot volt, a hol a katonák a nép mellé állottak, hanem a főhadiszálláson időzött, a hol a katonai fegyelem megvan ma is s a hol megszokták, hogy vakon engedelmeskedjenek neki s parancsára a biztos halálba is menjenek.

Alig van ehhez fogható eset a törtélemben. Mi legalább nem emlékezünk ilyenre. Az már sok uralkodóval megtörtént, hogy ott-hon palotaforradalomnak esett áldozatul, az is előfordult, hogy a fellázadt katonák detronizálták parancsolójukat, de ebben az esetben a duma mondotta ki a trónvesztést; a duma, melynek semmi fizikai hatalma nincs, hogy érvényt szerezzen az akaratának s kimondotta azzal a czárral szemben, ki oly hadseregnél tartózkodott, melynél nagyobbab nem látott még soha a világ. A czár pedig engedelmeskedett. Nyilván azért, mert engedelmeskedni tudott, parancsolni pedig nem.

Vagyis: nem volt czárnak való. Beleszületett e mesterségébe, de nem voltak meg benne a képességek, hogy azt eredményesen folytathassa.

### BELLUM OMNIUM.

Tulajdonképpen mindig, minden háború népek viadala volt. A sorsdöntő csaták és mérkőzések sose szorították a fejedelmek vagy vezérek párbajára és a bandériumok vagy zsoldos hadak katonái a népből rekrutálódtak. Hatalmasan kiszélesedett a háborúk népküzdemi jellege a hadkötelezettség általánossá tételével. De nemzetközi megállapodások mindig gondot fordítottak arra, hogy a hadviselés munkája lehetőleg a mérkőzésben résztvevőkre, a kombattánsokra korlátoztassék. E megállapodások bizonyos fokú érinthetlenséget biztosítottak vagy legalább igyekeztek biztosítani a viaskodásban tevőlegesen nem részes polgári élet számára. Sőt a katonai becsület egyik legszigorúbb parancsa volt, hogy a védtelen lakosságot se vagyoni, se személyes biztonságában bántani vagy megökökentenem szabad. A katona védi a polgárt akkor is, ha mint hódító vonult be a városába.

Nagyon természetes, hogy ez a törvény nem védelmezhetett meg minden fegyvertelen polgárt és minden háztetőt. Sok gazság és garázdaság történt minden háborúban. De gazságok és garázdaságok, jogsértések, visszaélések és féltékenkedések történnék békében is, a nélkül, hogy ezek azokat a törvényeket, a melyeket megtipornak, hatálytalanítanak. Igaz, hogy béke idején az igazságszolgáltatás megtorló munkája biztosabb és szabatosabb. De viszont a háborúban garázdálkodó katona úgy is minden pillanatban ki van téve egy halálbüntetés végrehajtásának, ha nem is mondták ki rá az ítéletet. Ez a léleklaport mentsege magának a menthetetlenségnek is.

Nem az egyetlen tragikus és örök időkre félelmetesen nevezetes fonákasága ennek a páratlan világkatasztrófának, hogy a legnagyobb semlegességi elvnek az a hatalom taposott a nyakára, a mely a maga esküdjöze szerint egyedül és kizárólag egy megsértett semlegesség védelmére és megtorlására rántotta ki a kardját. Anglia ezer ünnepies nyilatkozatban jelentette, hogy csak a semleges kis Belgium érinthetlenségének fölháborodott tisztelete vitte a háborúba. De ugyanez az Anglia proklamálta

a kiéhesztési háborút, vagyis a háború pusztító erejének rászabadítását a nem harcolókra, nőkre, aggokra, gyermekekre, szóval olyan területre, a melynek érinthetlenségét minden nemzetközi megállapodásokon túl és felül is a legnagyobbrendű princípiumok követelik és garantálják. Egész nemzetek, több mint százmillió védtelen, fegyvertelen, nem harcoló polgár, aggyastán, nő és gyermek éhenhalásra való ítélése, — mi ehhez képe t egy had eregnek, bár meg nem engedett, de nem is ellenég módjára tervezett átvonulása egy neutrális országban?...

De a humánus, a művelt, a törvényt és a szabadságot fanatikusan tisztelő Anglia mégis habozás nélkül kimondotta ezt az ítéletet és göröcsösen megfeszítette minden saját és kezébe kapartított erejét, hogy könyörtelenül végre is hajtsa azt. Nem az ő érdeme és nem az ő mulasztása, hogy az utcainkon halomba nem roskádnak az éhenhaltak. A londoni lapok egy időben újongva közölték «tudósítók» hiteles kiadásait arról, hogy Berlinben már csupa esont és bór-emberek tántorognak szédülten az utcákon és testvérek egymást ölik meg egy darabka fekete kenyérért. Fantasztikus bűnesetekről írtak és a nyomor-betegségek járványairól, a melyek ezerszámra döntik folyton a gyalultatlan deszkakoporsókat a temetőbe. Ostoba és hazug mesék voltak ezek, de nagyon kellemes és étvágygerjesztő olvasmányok a gentlemanek és az érzékeny ladyk számára a reggeliző asztal mellett, a melynek hóféhér abroszán akkor még vidáman párolgott az aranyszínű tea, illatozott a vaj, kínálta magát a méz és mosolygott a gyümölcs. Mert akkor még Angliának termette mindentől a legjobbat, a legzesebbet, a legfinomabbat minden távoli világrész és a hány hatalmas hajó a tengereken úszott, mind csupa óriási, tele táleza volt, oda-zánva a vizek királyának terített asztalára.

Ez az asztal most alaposan megváltozott. Egy kis idő óta egyáltalában nem kell görnyednie ízes terhe alatt. A billikomok, a gyümölestartók, a süteményes tálezák, sőt a peccenyés tálak is egészen fölöslegessékké váltak és az élelmezési miniszter most adja tudtul, hogy lesz ez még vékonyabban is — egyelőre har-

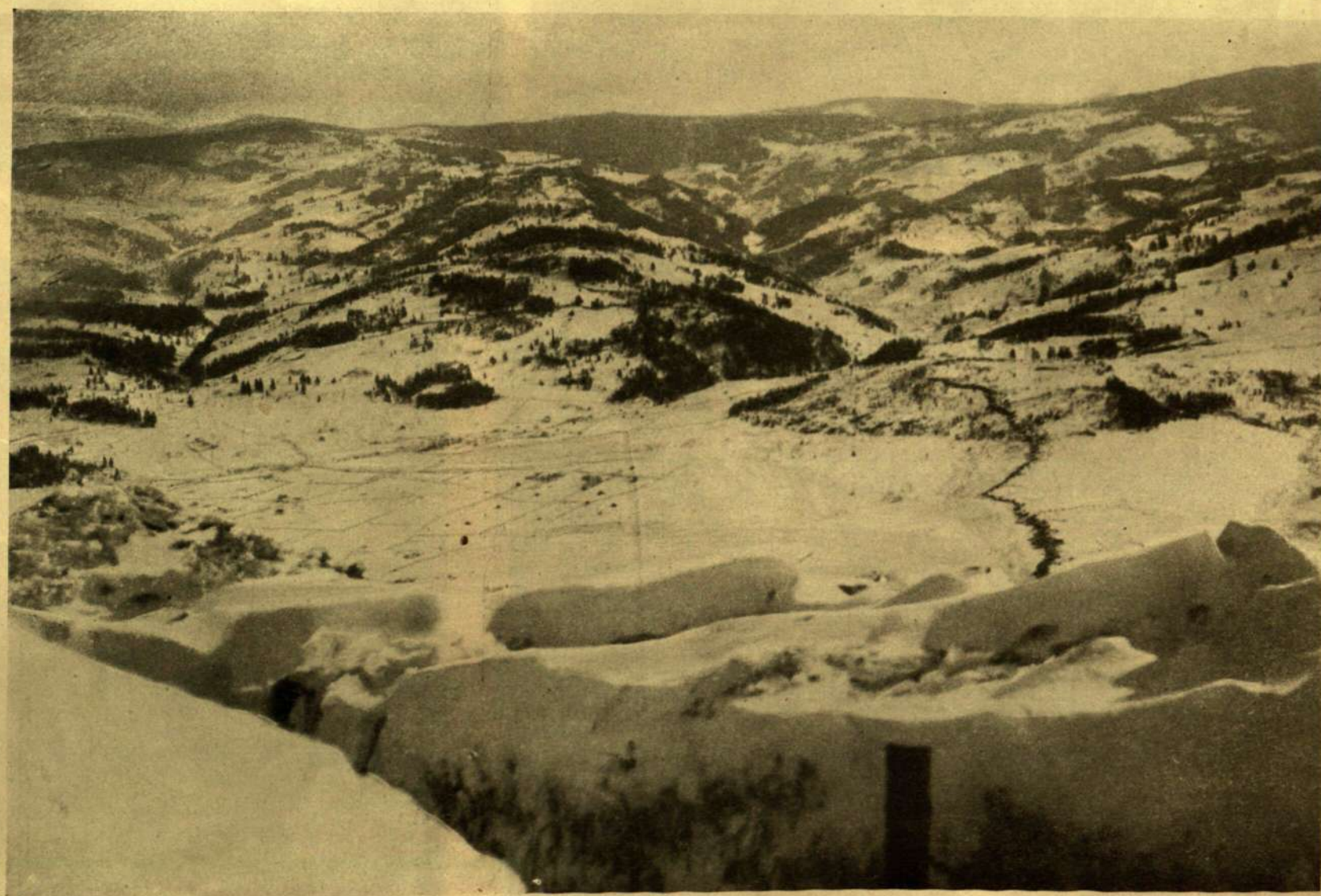
minez százalékkal. Kár az ananászt siratni. A sohajok és könnyek a kimuló krumpli számára tartogatandók.

A mi étlapjainkat meg szövetségeseinkét már régóta a háború fogalmazza. A bőség templaiban már évek óta nem tartunk istentiszteleteket. Nekünk nem hordták a hajók se az aczelt, se a csemegét. Tisztán és egyedül a magunkéra voltunk utalva: földünkre, munkánkra, erőnk megfeszítésére és igényeinknek sokszor keserves, de mindig készséggel tanusított hazafias mérséklésére. Mi tudtuk és minekünk nemcsak éreznünk, de meg is kellett értenünk, hogy háború van és a háború nélkülözésinek, viszonagságainak, földadatainak és köteles erkölcsöknek osztályosai vagyunk valamennyien, akár bírja a kezünk a puskát, akár nem.

Mi azt a helyzetet, a melyet ellenségeink és elsősorban Anglia az emberiség történetében példátlan hideg kegyetlenséggel és a maga érinthetlenségének gögös illúziójában diktált ránk, elfogadtuk és berendezkedtünk rá, hogy a nagy harez mireánk hártott részét becsülettel, hűséggel, némán, zúgolódás nélkül végig-harcoljuk. Tudtuk és átértettük: ez a rész nem lehet oly keserves és követelő, hogy még mindig a hasonlíthatatlanul könnyebb és szerényebb ne legyen azokénál, a kiknek a másik jutott és a kik az első pillanattól fogva szintén a mi testvéreink, fiaink és apáink voltak, nem pedig indusok, gurkhák és singalezek.

A régi háborúk kortársai között nagyon sokan voltak, a kik végigélték a nagy történelmi eseményeket a nélkül, hogy ezeknek a legkisebb szele is érte volna őket. Se nem látták, se nem érezték belőlük semmit. A későbbi kor fia hasztalan ostromolta őket a kíváncsiságával; az élelményeikből egy kérdésre se télt felelet. Ez a mostani háború ilyen szigeteket a maga óriási véres áradatában nem hagyott. Mind benne vagyunk valami szenvedéssel, valami lemondással, valami megpróbáltatással és erkölcsöt éreznünk abban, hogy ez így van. Ez az erkölcs most útban van az angol partok felé is. Ez a hajó föltlenül megérkezik a blokádon keresztül is. De ünnepi fogadtatásra nem számíthat. Mert ott mást vártak...

Szöllősi Zsigmond.



KILÁTÁS AZ OROSZ ÁLLÁSOKRA AZ ERDŐS KÁRPÁTOKBAN. (A völgyben jobbra tirt sötét vonal a lővőárákok.)

Jelky Gyula, a harcztérre kiküldött munkatársunk főlvétele.



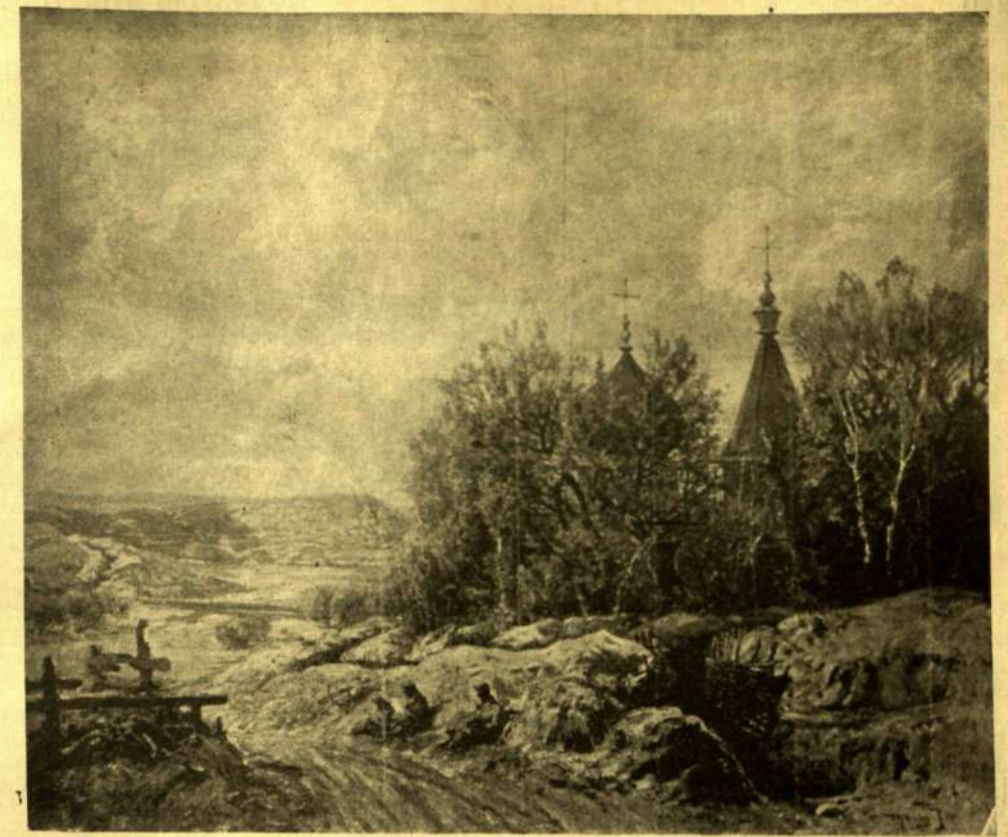
Dudits Andor: Czigányok.



A Konyves Kálmán jogosítására.  
Benczur Gyula: Özv. Dorner Henrikné arcképe.



Glatz Oszkár: A jó néne.



Ujváry Ignác: Az Ikva mellett.



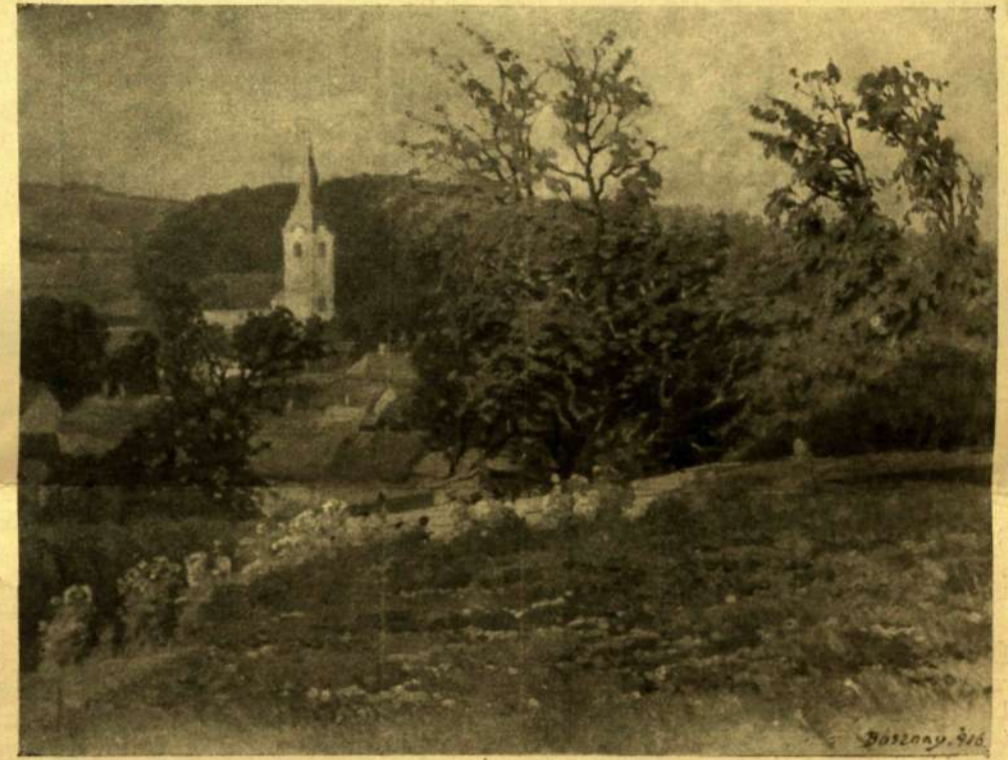
Juszkó Béla: Jön a kozák köröskörül.



Jávor Pál: A Morosini-terem a Szapáry-palotában.



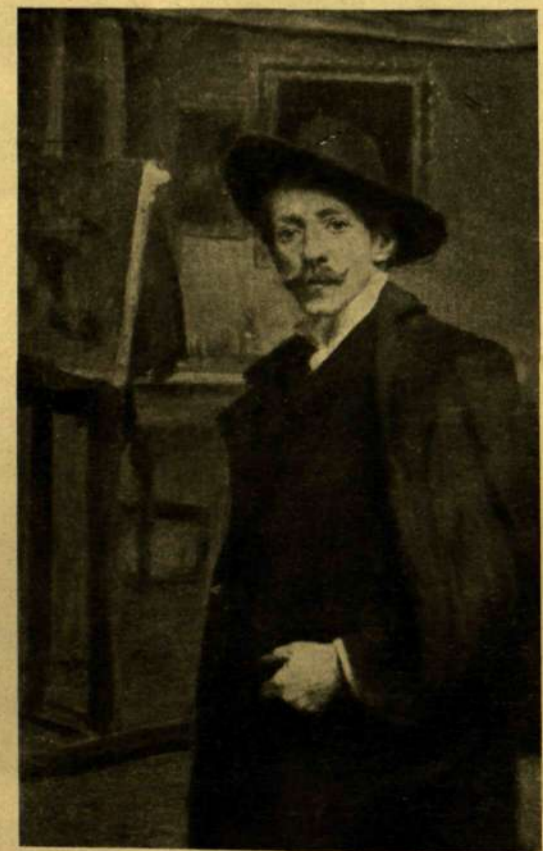
Báró Hatvany Ferenc: Kék ruhás nő.



Bosznay István: Alkonyat.



Józsa Károly: Orgazdák.



Boruh Andor: Önarckép.



Béli-Vörös Ernő: Mosóné.



Gergely Imre: Virágvásár.



KILÁTÁS AZ OROSZ ÁLLÁSOKRA AZ ERDŐS-KÁRPÁTOKBAN. — Jalfy Gyula. a barcstéri kiképzőt munkatársunk felvétel.

## A MARQUISNŐ SZERELMES LEVELEI.

Irta BRAUN LILY.

(Folytatás.)

Édes Delphine, egy csókért ajkairól — de olyanért a mely a vágyból, nem a megszokásból fakad, óriásokat tudnék lebírni és sárkányokat leteríteni. De azt ne kívánja tőlem, hogy olyan hitvány dolgokért, mint ellenszenves szomszédaink czivakodásai gyarmati testvéreikkel, fölhevüljek. Persze, ha arra gondolok, mi minden rossz jön hozzánk Angolországból: a morál alaptörvényei, a demokratikus eszmék, a zárt ruhák, a magas csizmák — végre is dühbe tudnék jönni!

Szabad holnap eljőnnöm? A rendes órában? A kerti ajtóskán? Egyedül? Mintán süteményekkel való kedveskedésem úgylátszik a kegyvesztettség állapotába jutott, egész szórakozási programot hozok magammal: Mademoiselle Duthé magánzínházában egy a cenzura által eltiltott darabot játszik — nyolcz nap óta Artois gróf nála Larive úr szerencsés utódja — egy ráccsal elkerített páholy — velem együtt? — rendelkezésére áll.

Chartres gróf szánkózást rendez, a mely éjjeli ünneppel fog végződni a Monceau kastélyban.

A fiatal Vestries legújabb pártfogójánál, Miramont grófnőnél fog táncolni. A hölgyvendégeket felkérlik, hogy a tánczos megjutalmazását ugrándozásért legalább ez este engedjék át a grófnőnek.

Gaillard Lucien Delphinehez.

Páris, 1776 január 30.

Mélyen tisztelt Marquisné Asszonyom! Mivel Ön úgy kívánta elmentem a Jézus Szíve kolostorába. Nem ismertem rá a gyermekeimre. Fiúk, kik azelőtt rámköptek, most megcsókolták a kezemet és nagyságos úrnak szólítottak. Valamennyien jóllakottak, tiszták és megtanultak imádkozni. Magam sem tudom, miért fogott el a vágy, hogy visszavigyem őket a nyomorúság

barlangjaiba. Hát a szegény embereknek mindig csak a lélek és a test szolgálása közt lehet választani?

Elnézéssel kell lennie irántam. Szerencsétlenségem, hogy ép oly kevésbé tudok hálálkodni, mint kért.

Sétáimat, a melyekről Ön kérdezősködik, folytatom. De listákat nem csinálom már. Nem érdemes. Az aranyak egész folyamát kellene a házakon és utcákon átvezetni, hogy a piszoktól és kintlódástól tisztára lehessen mosni. A nagy urak azonban annyira félnek a szomszédhalástól, hogy vedreikkel és palaczejakkal ott állnak már a forrásainál, hogy felfogják.

Tegnap éjjel találtam egy szegény fiút, egy hesszenit a ki átszökött a határon, mert a fejedelem kézpénzért vásárra viszi az alattvalóit. Angol emberkereskedők, mondja, katonákat vásárolnak az Amerika elleni háborúra. Így van jól: a míg Európa királyai helyeslőleg tapsolnak a filozofusoknak, a kik az emberi jogokról szavalnak — az orosz császárnő még meg is fizeti őket azért, mert olyan szórakoztató módon űzik el az unalmát — addig a fejedelmek emberi testekből építenek gátat a szabadság ellen.

Csaknem olyan a dolog, mintha a Bastillebe vágyakoznám. Sajnos azonban, tudom: Ön nagyon is jó, vagy nem elég jó, hogy odajuttasson engem. Nagyszerűnek gondolom ugyanis, hogy egyszer semmi mást ne láthassak, mint börtönfalakat.

Beaumarchais úr Delphinehez.

Páris, 1776 február 3.

Tisztelt Marquisné Asszonyom! Csak ma, Párisban való rövid tartózkodásaim egyikén jutok hozzá, hogy Önnek a fogadtatásért — s a mi többet jelent — a fogadtatás módjáért köszönetet mondjak. Ön az első Franciaország számos szellemes női között, a ki érdeklődést és megértést tanúsított széleskörű politikai terveim iránt.

Még a férfiak is bizalmatlansággal vannak irántam. Mivel a komédiámon nevetnek, a komolyságomat is éleznék fogják fel; hogy

államférfiak komédiások, azon nem csodálkozik senki, de hogy komédiás is lehet államférfi, az képtelenségnek tűnik fel. A szellem emberére ma semmi sem kompromittálabb, mintha politikával foglalkozik. S a mi minisztereink mindekelőtt nem akarják magukat kompromittálni.

Vergennes úr vak volt a nagy kilátások iránt, a melyeket az Angolország és Amerika közötti konfliktus Franciaországnak nyújt. Megnyitottam legalább az egyik szemét. Mindazáltal filozófus marad kényelemszeretéből s a morál alapelveire hivatkozik, mert ez kerül a legkevésbébe. Titkon Anglia ellen konspirálni, az megsérti az elveit. Hogy van az, hogy ennyi nemes érzés el tudta tűnni Lengyelország felosztását, a gyarmati háborúkat, a rabszolga-kereskedést?

Turgoth is ellene van az ellenségeskedéseknek; nem tudja belátni, hogy azokon gazdaságosabb milliókat elpazarolni, mint a fogához verni a garast. Ha Franciaország pártállást foglal, kiközösíteli az 1762-iki csorbát és az Amerikával való szövetség révén élvezzi mindazon előnyöket, melyek által Anglia egy évszázad óta gazdagodik. Nincs másra szükségünk, mint hajókra, municzióra, fegyverekre. Az emberek megvannak. Lafayette marquis, Montbéliard herceg és barátai lázas türelmetlenséggel várják, hogy Franciaország nevéért újra felragyogtassák, mint a nagy király alatt, a mikor az egész világ tőle kapta fényét.

Boeasssa meg szavaim merészségét; ha a szép asszonyra gondolok, a kihez intézve vannak, akkor szegyelmem kellene magamat, ha nem volna olyan okos, hogy ne csak szépségével akarjon uralkodni. Remélni merem, hogy lelkesedése támogatja ezt a kívánságot; ha a múzsa csókja játékká teszi számomra a komédiaírást, akkor nehéz, felelősségteljes munkámat is úgy tudom majd kegyének sugarai alatt véghez vinni, mintha menüettet tánczolnék Önnek.

Lesz olyan kegyes a szolgálommal tudatni, mikor akar engem fogadni? A legközelebbi szerdáiig itt maradok és teljesen rendelkezésére állok.

Rohan herceg Delphinehez.

Strassburg, 1776 márczius 10.

Legszebb Asszonyom. Hasztalan vártam Ön-től feleletre s már attól féltem, hogy bájos pártfogómat néhány ártatlan megjegyzéssel megbántottam, mikor tudomásomra jutottak cselekedetei. Ön megnyitotta a háborús párt szalonját! Pompás, igazán pompás, marquisné asszonyom! Hát a köszvény, a mely az egész minisztériumot kínozni látszik, kevésbé a Geoffirin-ház jó ebédjeire, mint inkább arra a tartózkodásra vihető vissza, a melyet Ön rájuk ró?

Chartres herceg egyebek közt azt írja nekem, hogy Ön a minap megható történeteket beszélt a királynénak megkötözött indiánus leányok-ról és szerelmes farmerekről. Kitiűnő, marquisné asszonyom! Már à l'Americaine tollakat is viselnek s a divat nálunk nemcsak előharcosa, hanem mértéke is az érzületnek.

A trabantjait is kieserelte. A kis Chevreuse most már elavult? Meg volnék ezzel is elégedve, ha azt nem hallanám, hogy Guibert gróf nem minden siker nélkül fáradozik az ő helyéért az Ön boudoirjában. Pillanatnyilag ugyan nagyon divatban van, udvari költő, haditudós, szívtafosó, de a híre mint szabadgondolkodó, barátsága Lespinasse kisasszonnyal a mi körünk spionjává, de nem tagjává predestinálja.

Annyiak közül válogathat, miért éppen ezt választja?

Így azt mondják nekem, Montbéliard herceg csak azért vonul vissza duzzogva a várába, mert egy bizonyos bájos hölgy megtagadta tőle a kegyét. Európának csaknem minden udvarával sógorági viszonyban van, tehát nagyon figyelemreméltó tényező. Máskülönbén csinos, fiatal és bámulatosan erényes. Ő bizonyára nem vett volna részt, mint Chevreuse gróf — a ki talán csak az Ön hűtlensége miatti kétségbeesés vett rá — a gavalérok hírhedt multságán, a melynek Artois gróf vezetése alatt állítólag a legismertebb kurtizánok társaságában Guinard palotájában kellett volna végbemennie. Hála Istennek, hogy az érsek

még idején óvást emelt ellene. Gyönyörű történet különben, Franciaország száz leg-élőkelőbb embere szövetezik, — hogy a házának szolgálatot tegyenek? Nem. A vallásnak? Még kevésbé. A múltnak mindezen istenségei ma már el vannak avulva.

Hallasson mielőbb hírt magáról, drága Asszonyom. A Marquis úr ugyan e pillanatban Strassburgban van, sikeresen fáradozik az idevaló nemesség összegyűjtésén egy utolsó csapásra Turgot ellen (a hangulat a szélsőkéig ingerült) ő azonban aligha tartozik önnek a bizalmasai közé.

Guibert gróf Delphinehez.

Páris, 1776 márczius 15.

Kivánsága, minden marquisnők legszeretetre-méltóbbika, nekem parancs, annyival inkább, mert értem ha olyan asszony, mint Ön, nem talál kielégülést az udvari életben és Páris szellemi életét éppen ott akarja megismerni, a hol a legerősebben lüktet. Lespinasse kisasszony örülni fog, ha Önt fogadhatja. Súlyos beteget talál ugyan benne, de annál csodálatra-méltóbbnak fog Ön előtt feltűnni szellemi ereje, mindig egyforma jósa. Ha a holnapi napot akarná látogatására kiválsztani, akkor egyebek között a toulousei ér eket, Loménie de Briennet is nála találja, kinek személyisége annyiban a legnagyobb érdekessége, a mennyiben beavatott körökben Turgot utódját látják benne.

Sajnos, ma nem volt alkalmam az Akadémiában, hogy megtudjam, milyen benyomást tett Önre, drága Marquisné, Boisselin úr föl-vétele a halhatatlanok közé. Nem mindinkább bohózat ez az egész ünneplés? D'Alembert, az encziklopédista, a kinek egy konzervatív papot kellett dicsoítenie s a konzervatív pap, a ki Voisonon, a tipikus szabadszelleme abbé utódja lett! A francia akadémia a tudósok társaságából mindinkább az egyházi emberek és hercegek konziliumává válik.

Részéssitene-e abban a kegyben, hogy Önt holnap a Lespinasse kisasszonnyal teendő látogatótásakor a Comédie Françaisebe kísérhessem?

Szívesen elfogadom a vetélytársam darabját, ha ürügyül szolgál arra, hogy néhány órával tovább ugyanazt a levegőt szívjam be, a melyet Ön.

Altenau János Delphinehez.

Páris, 1776 április 1.

Tisztelt Marquisné Asszonyom! Nem tehetek mást, mint hogy szavakban fejezem ki csodálatomat, meglepetésemet. Sohasem mertem volna arról álmodni, hogy egy elkényeztetett nagyvilági hölgyet, mint Ön, a mi Juliánk egyszerű szalonjában láthatok viszont. Mindaz, a mit Ön-ről beszéltek nekem, állása Versaillesban, hódolónak serege, a kikkel Ön játszik, mint a billiárd-golyókkal — nyíltan megvallva azzal a félelemmel töltött el, hogy a nagyvilág élete teljesen elfeledtette Önnel azoknak a más világoknak a létezését, a melyek azelőtt a lelkiért küzdöttek. Mikor Ön belépett, a keskeny ajtó szorosnak tűnt fel polonaisejének duzzadó selyméhez, túlságosan alacsonyok a bólintgató tollakhoz magasra fésült fején és Lespinasse kisasszony elébe ment, ez a túlkarsú szenvedő alak az apácás ruhában s odanyújtotta Önnek halvány, kékeres kezét, jószágos mosolylyal vértelen ajkain, mindenki tekintete csaknem ijedten irányult Önre, annyira idegennek hatott az Ön megjelenése ebben a körben. Ön maga is érezte ezt, mint egyetlen hölgy-vendég, egész pompájában néma hallgató módjára ült az összerokadt Júlia mellett. Csodálkozva hallgatta, mikor Bernardin de St.-Pierre, a legfiatalabb költő e szalon pártfogoltjai között, felolvasta rajongó ódáját az örök békeről és d'Alembert az emberiség testvérítéséről beszélt. A szemében lángot láttam lobogni, melynek hirtelen fellobbanása a kis Delphine Lavalnál oly ismerős volt előttem, mikor chevalier Chastellux felolvasta Voltairétől az ész dicseretét, azokat a pompás mondatokat, a melyekkel a pátriárka megint elfeledteti, a mi hamisat tett. Ha Franciaország trónján egy porosz Frigyes ülne, a nagy böles reményei az állam kormányzására beteljesednének, tanácsai követésre találnának. De Frigyes csak egy van. XVI. Lajos asztalán ül, vadászik



FEDEZÉKEK A KARSZTON.



EGYVELEG.

\*Automobil sineken. Az Északamerikai Egyesült-Államok hadvezetősége az automobilon új alkalmaszálal foglalkozik. A kerékekre olyan abroncsot lehet felszerelni, amely a sinekbe illik. Ekkor az automobil a vasúti sineken járhat. Minden abroncs két félből áll. Föl- és leszerelése könnyű és egyszerű, úgy hogy a kocsit hamar folytathatja útját a sineken vagy a kocsin. Elsősorban teherautomobiloknál akarják ezt az eljárást alkalmazni. Olyan vidékeken, ahol az automobil-út rossz, nagy előnyt várnak tőle.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság most tartotta évi rendes közgyűlést Csekonics Endre gróf titkos tanácsos elnöklésével. Napirend előtt Berzevics Albert meleg szavakban emlékezett meg Hajsós József igazgatósági tag váratlanul elkövetkezett haláláról. Az 1916. évről szóló zárószámát Ormody Vilmos főnök, vezérigazgató terjesztette elő. Az igazgatóság jelentése kiemeli, hogy noha a háború a biztosítási üzlet extenzív terjesztésének nem kedvez, az ország és a társaság kitartó benső gazdasági erejénél fogva az immár harmadik háborús üzletév nyeresége meghaladja az előző éveket. A tűzbiztosítási üzlet jó eredményt hozott. Viszont a jégbiztosítási üzlet, bár díjbevételeimelkésben is volt, a tetemes jéghár következtében veszteséggel járt. A betörésbiztosítási üzlet is kielégítő nyereséget hozott. Az életbiztosítási üzlet a háború hátrányos hatását a halálzási károk fokozódó szaporodásában szembetűnően megérezte, ellenben az új életbiztosítások szerzésére irányult munka már több sikerrel járt, mint az előző háborús évben. A hadikölcsön-jegyzés immár közel százmillió K-át tesz ki. Az igazgatóság a társaság felszámolásának fennállása emlékeztetőre tett közszó alapítványa kamataiból ötvenezer koronát a „Pro Transsylvania” egyesületnek, tízezer koronát pedig a „Dolgozó Nők Otthona” részére javasol kiadni. Végül az igazgatóság az összesen 7.157.087 K évi nyereségre vonatkozóan indítványozza, hogy abból az alapszabály szerű levonások és tartalékok után 3.200.000 K, minden egész részvényre 100 K osztalékot számítva, a részvényesek osztalékára fordítsák, a még fennmaradó 1.439.077 K pedig a külön tartalékokat és 250.000 K a tisztviselők nyugdíjalapját gyarapítsa. A közgyűlés az összes számadatokat, mérlegeket és javaslatokat elfogadta. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság 1916. évi zárószámán: I. a tűzbiztosítási bevételek összege 25.552.805 K; II. a jégbiztosítási kiadásoké 5.537.725 K, a bevételeké 5.261.388 K; III. a betörés elleni biztosítás ezimén a kiadások összege 718.772 K, a bevételeké ellenben 841.493 K; végül

A «VASÁRNAPI UJSÁG» 64-ik évfolyama.

A «Vasárnapi Ujság» a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap évenként több mint 130 íven s több mint másfél ezer képpel, legjelesebb hazai írónk és művészeink közreműködésével elen meg.

A «Vasárnapi Ujság» színes képmel- lékleteket is ad, több színben művészileg ki- vitt képeket.

Előfizetési feltételeink:

A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 5 korona, fél- évre 10 korona.

A «Vasárnapi Ujság» a «Világkrónika»-val negyed- évre 6 korona, félévre 12 korona.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» kiadóhiva- talába, Budapesten, Egyetem-utca 4. szám kül- dendők.

Szerkesztői üzenetek.

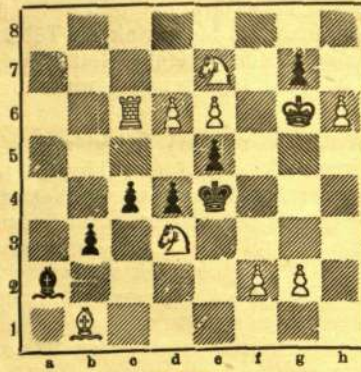
A tizenkettedik. Kisebb baj az, hogy Judás szerpel- tetése ellenkezik a közismert bibliai tényekkel, a nagyobb baj, hogy a vers lendület nélkül, csaknem egészen prózai hangon van megírva.

Szereltem és átok. Csinált, nem természetes ellentét, kereset modorban elmondva, elég sánta anapszusokban.

Tavaszi alkony-várás. Némi hangulat érzik rajta, de nem elég erős, hogy a verset a középserűség színvonalára fölé emelje.

SAKKJÁTÉK.

3050. számú feladvány Paluzic J.-től, Barczelona.



VI. Leos.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

KÉPTALÁNY.



A «Vasárnapi Ujság» 9-dik számában megjelent képtalány-megfejtése: A becsületes törekvést előbb vagy utóbb megjutalmazták.

Feloldó szerkesztő: Hoitsy Pál.

Szerkesztésiroda: Budapest, IV., Vármegyé-utca 11.

Lapkijó talajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.

Ifj. Hegedüs Sándor munkái.

Regények.

A lélekűvár ... K 4-  
Az élet útja (Kelet regéje) ... 60  
Vesztett csata ... 280

Elbeszélések.

Alakok a ködhomályban ... 2-  
A réztornyú kastély ... 360  
Az ős szerelem ... 2-  
Beszélő éjszakák ... 280  
A rádzsa ... 240  
A trombitás süvege (Magyar Könyvtár 733.) ... 36

Színművek.

A rab. Fantasztikus dráma 3 felv. (Főv. Szinh. Műsora 283.) ... 40  
Az élvetemestező. Dráma 1 felv. (Főv. Szinh. Műsora 142.) ... 40  
Hanna. Dráma 1 felvonásban ... 40  
Narancsvirág. Dráma 1 felvonásban ... 30  
A kalandor. Színű 3 felvonásban ... 60

Útleírások.

Az óriások világa (Túl a tengeren) ... 2-  
Déli fjordok. (Dalmácia álom- képekben) ... 3-  
Amerikai színek (Tanulmányok) ... 240  
Az arany nap hazája ... 3-

Kaphatók:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben

Advertisement for a book titled 'Órizzük meg hősi halált halt kedveseink emlékét!' featuring a portrait of a man in a military-style uniform. The text describes the book as a collection of memories from World War I, published by Méhner Vilmos. Price: 2 korona.

Olvassa a hirdeléseket

Large advertisement for 'ZSEBATLASZ' (1917. évre) and 'HUSZONKÉT' (1917. évre). It features a decorative border and text describing the books as essential for understanding the current war situation. Price: 3 korona 60 fillér.

A legkellemesebb otthoni szórakozás, egy WÄGNER-beszélőgép!

Tölcser vagy tölcser nélküli!

Advertisement for a gramophone with an illustration of a man sitting at a desk with a gramophone. Text describes the quality of the sound and the variety of records available.

A „Wagner” hangverseny-lemezek 1917. évi újdonságai a következők:

Table listing Wagner operas and their recordings, including titles like 'Cselekedéskönyv', 'Alom, Álom', 'Te rongos élet', etc., and the names of the performers and conductors.

WÄGNER „HANGSZER-KIRÁLY” országzerte elismert elsőrendű magyar hangszerek és beszélőgégek áruháza. Budapest, VIII., József-körút 15. Telefon: József 71.

Advertisement for LOHR MARIA (KRONFUSZ) featuring a portrait and text about her work and contact information.

Advertisement for BRAUSWETTER JÁNOS, a publisher of books and magazines, with a list of titles and contact details.

Advertisement for 'AZ AÉRO' (The Aero) magazine, highlighting its focus on aviation and featuring a portrait of a pilot.

Advertisement for 'Arany koszorú' (Golden Wreath) collection of poems by Arany János, published by Franklin-Társulat.

Advertisement for 'Az egész zeneműirodalom' (The whole music literature) collection, published by Franklin-Társulat.

Small text at the bottom of the page, possibly a printer's mark or additional contact information.

Minden magyar ember házának, minden hatósági intézmény termének  
legszebb disze, legszebb ékessége



Ő Felsége a király és királyné

## IV. Károly király és Zita királyné

művészi kivitelű, mélynyomású arczképe.

A koronázás magasztos tényének megörökítésére a király és királyné legmagasabb engedelmével *Strelisky cs. és kir. udvari fényképész* készítette a felvételt, mely Ő Felsége a király és királyné legkegyesebb tetszését megnyerte, s a terjesztéshez legfelsőbb helyen hozzájárultak.

A mélynyomású kép ára  
Keret nélkül . . . 10 Korona.

A Kép nagysága 40×50 cm.,  
a Karton pedig 58×70 cm. nagy

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál,  
Budapest, VI., Andrásy-út 21. és minden hazai könyvkereskedésben.



14. SZ. 1917. (64. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ  
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, ÁPRILIS 8.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11.  
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám  
ára 40 fillér.

Előfizetési  
feltételek:

Egészévre — — 20 korona.  
Félévre — — 10 korona.  
Negyedévre — — 5 korona.

A «Világkrónika»-val  
negyedévenként 1 koronával  
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-  
határozott viteldíj is csatolandó.



KRISZTUS SIRBÁTÉTELE. — Rafael festménye a római Borghese-képtárban.